

Vychází 1., 10., 20.,
každého měsíce o 10.
hodině.

Expedicí se nachází v ši-
roké uli i, číslo 25,
1. poschodí.

Kdo všeckna čtyřý čtvrt-
letí odebere, obdrží pra-
emii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl.
půll. 2 zl., celor. 4 zl.
rak. č. S poštou: čtvrtl.
1 zl. 15 kr., půll. 2 zl.
30 kr., celor. 4 zl. 60 kr.
rak. čísla. Pro státy ně-
mecké: půll. 1 toľ.
20 nov. gr., celoročně
2 toľ. 40 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor :

Emanuel Meliš.

Expedice „Dalibora“ a kancelář pro opisování nachází se nyní v široké ulici čís. 25., 1. poschodí.

Hankův hrob *).

Hrana zvoní s Vyšehradských věží,

Zdola zástup smutku průvodní

K nám se blíží; tamhle Praha leží

Zastíněná dýmem pochodní.

Koho nám tu nese průvod známý? —

Zde vše čisto jako na sloupku;

Hanka, života syt, mezi námi

Vystavěl si skrovnou chaloupku.

Vyšehrade! aj ty naše slávo,

Nový pomník zřízen v lůně tvém;

Hankovou jsi hrobkou získal právo

Nové slávy býti základem.

Všeslovanstvo panychydy slaví!

Slovanskými pak se národy

Na tvé skále, Vyšehrade, slaví

Hradby osvěty a svobody.

Jan Libochovický.

O vyučování zpěvu na gymnasiích.

Nemíním snad zbytečně dovozovati pravdu již vše-
obecně uznanou, že zpěv povšechným, mládež vzdělá-
vacím prostředkem jest; třeba v tom ohledu pouká-
zati jenom na to, že ministerstvo kultu a vyučování
zpěv vřadilo v tak zvané svobodné předměty vyučování
gymnasiačního. Proneseme toliko několik myšlének o
tom, jak by se asi vyučování zpěvu na gymnasiích za-
říditi mělo, chce-li se učitel potěšujících výsledků do-
dělati.

Hlavním požadavkem jest bez odporu, aby každý
žák, jemuž to jen poněkud dovoluje hudební sluch, u
vyučování tomto se zúčastnil. Již prospěch gymnasiál-

ních služeb Božích toho vyhledává a má-li účel vyučo-
vání zpěvu, vzdělání povšechné totiž a pěstování umění
se dosáhnouti, jest především potřebí, aby se mu co
největšího účastenství dostalo. Zúčastnění valnému se
strany žáků staví se však několik překážek na odpor.
Jest to zvláště ta okolnost, že učitel zpěvu pouze
na honorár od žáků odkázán jest. Upřiti se nedá,
že již chudoba nedovoluje větší části našich gymna-
siastů, aby honorár platili. Ještě více povážiti dlužno,
že ze zpěvu učňovi nevyplývá bezprostředního pro-
spěchu praktického. Kdežto studující, učiv se živým
jazykům, po několika letech jim opět jiné může učiti a
tím již materiální výhody požívá, neplatí totéž o zpěvu,
poněvadž musí učitel zpěvu aspoň piano hráti a vůbec
širší vědomosti hudební míti, nežli jakýchž žák i nejpil-
nější u vyučování zpěvu na gymnasiu může nabýti. Ta-
kový žák nemá jiného zisku, leč vzdělání a potěšení.
Vybírá-li se tedy honorár, velice počet žáků se uskro-
vní a nedosáhne se způsobem tím ani úmyslu vys. mi-
nisterstva, aniž zájmy umění tím něčeho získají.

Jiné překážky, jako úzkostlivost rodičů, aby ne-
utrpkalo zdraví dítek, ostýchavost mnohých žáků a p.
rozumný a horlivý učitel snadno slovy svými odstraní.

Ze všech svých žáků sestaví si pak učitel dva
sbory, sbor chlapců a sbor mužů. Každý sbor tento
čítá ovšem dvě oddělení, začátečníky a pokročilejší.
Z těchto se musí každá aspoň dvě hodiny téhodně cvi-
čiti, čímž úhrnkem osm hodin zpěvu téhodně obdržíme.

Co se osoby učitelovy týče, nepotřebuji se ani
zmiňovati, že sám proniknut býti musí vznešeností hudby
a vcházeti má mezi žáky s láskou a nadšením, aby
v nich chuť a lásku ku krásnému umění vzbuzoval a
udržoval; jinak by snahy muže sebe větších vědomostí
byly marné a vyučování by nemělo výsledků žádoucích.

Co do vedení jednotlivých oddělení, musili by se
začátečníci obou sborů přivesti v jednom roce tak da-
leko, aby důkladně si osvojili známost not, taktu, roz-
dělení, intervallů, škál, výřečnost, intonaci a p.; pak
je žák pro vyšší oddělení připraven. Tu nastává úkol,

*) Věhlasný učenec náš, pan Jan Purkyně, žádá českoslovan-
ské skladatele, by básně tu do hudby uvedli.

jej tak vésti, aby poznal, že již něco umí a dovede. K tomu poskytují příležitost nejlepší nedělní služby Boží, při kterých vokální sbory se mohou provozovati střídavě, jednou chlapeckým, podruhé mužským, potřetí smíšeným sborem. Tak se stanou školní služby Boží pravou kostelní slavností.

Hůře se to má s výběrem skladeb vhodných. I musili bychom snad prozatím upotřebiti oněch sbírek, jež se užívají na gymnasiích v Německu, ovšem se změnami našim účelům přiměřenými. Tu jsou ku př. pro sbory chlapců: „Deutscher Sängerbund, Wolfenbüttel. — Lieder für Mittel- und Oberclassen, Nürnberg. — Liederkranz für Schulen, Eisleben a p. — Pro sbory mužské ku zpěvu chrámovému: Haslingerovy vokální mše. — Der Tag des Herrn od Kreutzera. — Die Ehre Gottes od Beethovena a mnoho podobných velmi krásných skladeb. — Smíšených sborů stává více od Mendelssohna, pak Otčenáš od Abbé Stadlera.

Doufám však, že bychom nebyli dlouho odkázáni pouze k těmto a k podobným skladbám. Neboť kdyby domácí skladatelové naši spatřili, že takovým způsobem práce své nejlépe mohou rozšířiti, jsem zouplna přesvědčen, že by se jmenovitě vážné hudbě vokální ihned někteří oddali.

Jinou pákou, mládež pro umění získati, jsou koncerty k dobročinným účelům. Vědomí, že sám něčím přispěl k šlechetnému účelu u přítomnosti hodnostářů, učitelů a dobrodinců, jest nejmocnější pákou etičnosti žákovy. Však právě zde co nejvíce uvážiti se musí velevýznamná slova: „veřejnosť, publikum.“ Skoro ve všech větších městech nacházejí se zpěvácké spolky; pročež třeba opatrnosti, ano publikum brává měřítko z toho, co slýchává. Zároveň vysvítá i z toho i z ohledů jiných, žeby toliko jednou do roka koncert takový uspořádán býti směl. Skladeb vhodných máme již sami a Záboj neustává novými nás obohacovati.

Hleděl jsem těmito řádky nastíniti s jedné strany překážky, jež zdárnému vývinu zpěvu na gymnasiích v cestě leží; s druhé pak o způsobu vyučování toho několika slovy se zmíniti: vše to se zvláštním zřetelem k našim gymnasiím, na nichž z větší části ušlechtilý předmět ten bohužel ladem skoro leží. Myslím, že i zde naznačené okolnosti příznivější na sebe dlouho čekati nedají.

K. L. Matoušek.

Berliozova hudební cesta v Čechách.

Podává Vítězslav Guth.

(Pokračování.)

Posadili jsme se k stolu, přineslo se nám nevyhnutelné Rejnské víno a vypili jsme ho několik sklenic.

Mezi tím vypravoval mi můj host svou historii, kterou zde dle možnosti věrně podávám.

Historie cestujícího harfenisty.

„Narodil jsem se ve Štýrsku. Můj otec byl tím, čím já nyní jsem, ve světě se potulujícím muzikantem. Proběháv Francouzsko po celých deset let a vyděláv si tam malého jmění, navrátil se opět do své otčiny, kde se oženil. Rok na to přišel jsem na svět a osm měsíců po mém narození zemřela má matka. Otec vychoval mne se vši bedlivostí, jakouž by jen byla mohla matka vynaložiti; učil mne francíně a dvěma nástrojům, jež znal: *harfě* a *ručnici*. Bude vám známo, že ve Štýrsku umíme dobře střilet a tak se stal ze mne také pořádný střelec. Na harfě jsem se cvičil také s dobrým prospěchem, byl však bohužel zvláštním způsobem přetržen. Měl jsem pěkný hlas, plný a zvučný; hraje v lesích a planých krajinách svého domova, kde jsem velmi rád se potuloval, zpíval jsem k tomu vždy plným hlasem a všemožnou silou plic. Roznícen poslouchal jsem tam, jak se moje zvuky v dalných údolích ztrácely; to povzneslo vždycky velice mou mysl; improvisoval jsem hudbu a slova k písním, německy a francouzsky, která vysloviti měla nejistou mou nadšenost, jež mne ovládala. Moje harfa však tomu nevyhověla, co jsem si přál k průvodu těchto zvláštních zpěvů; lámal jsem akkordy na nejrozličnější způsoby, přicházelo mi to ale vždycky malicherné, bídné a suchopárné. Chtěje jednou ku konci jisté písně, silný, dlouhoznějící akkord míti, uchopil jsem se, více podle pudu, své ručnice a vystřelil jsem z ní, aby se mi dostalo závěrečného výbuchu, jakéhož mi harfa poskytnouti nemohla. Pro dlouhohrzené, žalostivé a jemné, snivé tóny nebyl teprva můj nástroj nijakž k upotřebení.

Improvisuje také jednoho dne, kde jsem byl více ještě melancholický než obyčejně, přestal jsem, najednou zcela ochablý, zpívati a lehl jsem si do vřesoviny, maje hlavu podepřenou na nedostatečný svůj nástroj. Po několika okamžicích bylo mi, jako by mé ucho nějakou podivnou, ale jemnou, tajemně zahalenou harmonií zaslechlo. Vytržen naslouchaje, spozoroval jsem, že této harmonie, vycházející z mé harfy, aniž by se byly strůny zdály chvěti, časem síla přibývá časem zase ubývá a totiž dle prudkosti větru. A v skutku byl vítr příčinou těchto zvuků. Takového jsem ale jak živ ještě nic neslyšel.“

„Vy jste neznal Eolovy harfy?“

„Neznal jsem je. Domnívaje se, že jsem tím učinil opravdový náález, nadchnut jsem byl tím tak velice, že jsem, místo co bych studoval strojnost svého nástroje, ustavičně jenom touto zkouškou se zanášel. Po nesčíslných pokusech, abych změtenost zvuků rozličných

strun odstranil, poštětilo se mi to, dle možnosti největší počet jejich jednozvučně anebo v oktávě naladiti; všechny ostatní jsem odstranil. Tím však teprva dosáhl jsem skutečně magické řady akkordů, které mě takřka uvedly do nového, krásnějšího světa. Marně bych chtěl svá vidění líčiti, která se mi objevila; brzy nebeské roznícenosti, brzy zase strašné obrazy zoufalství, při nichž jsem si vlasy rval a křiče po zemi se povaloval. V takém stavu nalezlo mne jednoho dne několik myslivců, majících mne za šilence a přivedli mne násilně domů. Otec, zpozorovav už dříve, že, místo co bych pokroky dělati měl, spíše v umění svého nástroje nazpět kráčím a domnívaje se, že jsem se oddal opilství, zavřel mne po celé dva dni při chlebě a při vodě, poděliv mne před tím ještě pořádným výpraskem. Nepověděl jsem nikomu, jak to se mnou stálo, vzdýf by mi byl beztoho nikdo neuvěřil, nikdo by mě byl nepochopil. Hodný náš pan farář měl o tom však jiný náhled; myslil že to jsou snad navštívení ducha a že se snad z dítěte stane jistě jednou velký svatý. Tázán byv od něho jednou později, zdali bych se chtěl státi knězem, přisvědčil jsem mu. — Mezi tím zemřel můj otec po krátké nemoci; farář vzal mne, čtrnáctiletého to hochu, k sobě a připravoval mne k stavu svatému. Pět let jsem se učil latinsky a právě jsem měl započítí bohoslověcká studia, tu jsem se pojednou zamiloval, zamiloval jsem se až k šílení a do dvou děvčat najednou. Nepovažujete to snad za možné?

(Pokračování.)

Kateřina Podhorská.

Životopisný nástin.

Podhorská! Jaké to libě zní jméno slastných upomínek pro každého Pražana. Kdo by neznal aneb aspoň kdo by byl neslyšel o této velezasloužilé zpěvkyni, kterážto přes 25 let co primadonna na Pražském jevišti se skvěla a v *prvních českých operách* s nejskvělejšími úspěchy vystupovala. Koncertní sály, chrámy a jeviště Pražské mohly by o jejích triumfech a nesmírné slávě, které se jí od obecenství dostalo, mnoho povídati; leč jesti naší povinností, bychom o umělkyni této, která si všestranné lásky u českého a německého obecenstva dobyla, blíže se zmínili. Stůjtez zde některá její data životopisná.

Kateřina Podhorská narodila se dne 8. listopadu r. 1807 v tak zvaném Faustově domě na Karlově (dobytčím) náměstí v Praze. Otec její, Kašpar Komet, byl měšťan a knihař Pražský a matka Apolinka rozená Kampochim-ova, byla dcera kupcová. Kateřina měla tři leta po svém narození snad k svému blahu neštěstí, že

ji máti smrtí odňata byla a rok na to otec její na souchotiny následkem zármutku po choti zemřel.

Tak stali se čtyřletá Kateřina se svým šestnáctiletým bratrem Josefem sirotky. Josef provozoval řemeslo otcovo a byl tedy sám s to, chleba si vydělati. Malé děvče vzala si ale teta, bývalá dvorní zpěvkyně u vévody Kurlandského, paní Tekla Bašková, rozená Podleská, k sobě za schovanku. Při vyučování zpěvu, kteréž paní Bašková ve svém bytu udělovala, bylo viděti, že malá Kateřina vždy všecko, co od žákyň slyšela, ano i nejtěžší arie s takou snadností zpívala, že tím u samé tety velkého podivení zbudila. Teta tímto upozorněna, počala ji prvním základem hry na piano vyučovati, a když byla nadaná schovanka značných pokroků v hře učinila, vyučovala ji též ve zpěvu. Tak položen byl základní kámen k budově, kteráž později tak skvěle a v takové dokonalosti se objevila. Kateřina musela mimo denní cvičení hned arie z „Don Juana,“ „Kouzelné flétny,“ „Ifigenie,“ „Sargina,“ „Švýcarské rodiny“ atd. studovati. Tož zajisté pokyn pro učitele zpěvu, že příjemné s užitečným spojovati mají; neboť ustavičnými cvičeními a solfeggiemi snadno chovanec se unaví a chuť a lásku k zpěvu ztratí. Sedmiletá Katinka zpívala ovšem tyto dětským hlasem; avšak tak výtečně, jako je později co první zpěvkyně přednášela. V 8. roku jejího stáří učil jí vyšší klavírní hře a hudební theorii Diviš Weber, nápotomní ředitel Pražského konservatoria. Potom pěstovala i cizí řeči a teta její vynaložila vše, by její vychování dokonalé bylo. Když 9tého roku dosáhla, žádal jistý pan *Wenzel*, tehdejší spořadatel rozličných dobročinných koncertů paní Baškovou, by dovořila mladistvé Kateřině v jednom takovém koncertě spoluúčinkovati. I stalo se. V sále u „Doušů“ na Václavském náměstí (koňském trhu) odbýval se dotčený koncert. Výkon její byl tak dokonalý a malá zpěvkyně zbudila takého podivení, že co „*zázračné dítě*“ oslavena byla.

Že toto zázračné dítě přirozeným způsobem pokoje nemělo, dá se snadno pomyslití a jmenovitě byli to ředitelé kůru rozličných chrámů Pražských, kteří se Kateřiny neobyčejně ujímali a nebylo kostelní slavnosti, ku kteréž by pozvána byla nebyla a kdež by mše z čista jasna byla nezpívána. I stalo se, že jí ředitel kůru od sv. Jindřicha těžkou kostelní arii plnou bravoury a pěveckých umělůstek od Haydna předložil; avšak napřed se jí tázal: „No, panenko, nebude to tuze těžké, nebude se bát?“ načez ona chladnokrevně a hněvivě odpovíděla: „I ne, jak já to dovedu.“ Přirozeným způsobem vyplnila též, co pravila a přednesla arie z listu úplně správně, tak že všichni na kůru účinkující ji pochvalami obsypali.

V divadle, kamž s tetou často chodívala, slyšela

virtuosa na flétnu, slavného Droueta a zpěvkyni Beckerovou, kteří skvělým výsledkem, jehož u obecnstva dosáhli, takého dojmu na dětskou mysl Katinky učinili, že si předsevzala, by též také pochvaly dosáhla. Nyní počala se vší silou a pílí studia v zpěvu konati, aby co nejdřív žádoucího cíle dosáhla.

Nedalať ve dne v noci tetě své pokoje, až tato k herci, panu Ferdinandu *Polavskému*, jenž žákyni paní Bačkové za manželku měl, se odebrala a jej žádala, by se u tehdejší ředitelky divadla, paní *Liebichové* přimluvil, a Katince na jevišti vystoupiti vymohl.

Polavský, jenž dítěti pro umění nadšenému takový krok zrazovati chtěl, pravil ku Katince: „Ale milé dítě, ty jsi ještě příliš malá, obecnstvo tě neuvidí!“ Načež však za odpověď dostal: „Když mne též obecnstvo neuvidí, alespoň mne uslyší!“ Přitom nedala tetě pokoje, tahala ji v rozpacích ustavičně za šat a přinutila ji, anto *Polavského* byt opustiti nechtěla, že se ku klavíru posadila a jí k arii „královny noci“ z Mozartovy „Kouzelné flétny“ doprovázela.

Když ji byla přednesla, řekl F. *Polavský*: „Jelikož jsi tak pěkně zpívala, přimluvim se u paní Liebichové za tebe.“ To se také stalo. *Polavský* studoval, by se o jejím divadelním talentu přesvědčil, roli Emeliny v operě „Švýcarská rodina.“ Paní *Liebichová* svolila ke všemu a r. 1819, tedy v 12tém roku svého stáří učinila Kateřina první divadelní pokus co „Aninka“ v operě „Červenka“ od Boildieu po boku o tři leta starší a později věhlasné *Henrietty* Rossi-ové rozené *Sontagové*.

Její krásný a pro její stáří silný hlas zbudil všestranného podivení. Měl objem neobyčejný, od malého f až k tomutež tónu třikrát čárkované oktávy, čímž jí též později na její divadelní dráze možno bylo, že nejen vysokým sopranovým alebrž i altovým partiím platnosti dodávala.

Pražský kupec, pan *Kleinwächter*, poručil nadějnou, mladou zpěvkyni ředitelům Lipských koncert „Gewandhausu“, by jí tam engagementu opatřil. Jelikož však páni tito ani uvěřiti nemohli, že by dvanáctileté dítě s to bylo, takové úloze dostáti, přišli schvalně do Prahy, by se o vydatnosti a vytrvalosti hlasu jejího osobně přesvědčili. K této zkoušce zvolen byl sál redutní a Kateřina zpívala tak zvanou listovou arii „královny noci“ z „Kouzelné flétny.“ Kateřina nazývala vždy tuto arii „Kikiriki-arií“, jelikož se ustavičně v 2. polovici třikrát čárkované oktávy pohybovala. Oba Lipští pánové byli s přednesem a zpěvem Katinky tak spokojeni, že jí hned pro saisonu 1820 s 1600 toлары engažovali. Peněz neviděla ovšem Katinka, jelikož je jakož i gázi, kteroužto co člen Pražského divadla do-

stávati měla, teta přijímala a co náhradu za vychování za sebou podržela.

(Pokračování.)

Mysliveček.

Výjev ze života českého umělce.

(Pokračování.)

Přítele neměl zapotřebí v Miláně, neboť vše se hrnulo okolo něho — hledali ho — dávaly se pro něho společnosti — zkrátka stal se osou, okolo niž se vše točilo. „Divino maestro é in nostra citta“ bylo všude slyšeti a každý chtěl ho alespoň uviděti. Nemožno mu však bylo, všechna pozvání přijmouti, neboť churavost jeho mu často překážela, nejmilejšímu pozvání zadost učiniti. Mezi tím co takořka zde zbožňován byl, spěchal ředitel opery se studováním opery, o které si Bůh ví jakou slávu předpovídal. Konečně se přiblížil večír, na němž se opera dávatí měla. Po celý den nemluvalo se o ničem jiném, než o Armidě a o jejím skladateli. Dvě hodiny před počátkem opery, byla všechna místa divadla přeplněna. Konečně uhodila hodina spasení. Overture započala — očekávání obecnstva však bylo veliké — tento díl opery se nelíbil. Beze vší pochvaly byla ukončena. Taktéž první sbor, první arie; nyní následovalo duetto, žádné účastenství ze strany obecnstva — skladatelovy nepřátelé již mezi sebou se radovali. Tu vystoupil Marchesini — zpíval bravurní arii — hlučný potlesk, zpěvák musel vystoupiti. Následující sbor, arie primadonny nedošly potlesku — nyní následovalo finale — opona spadla — několik sykavek ozývalo se.

Vchod k druhému jednání nelíbil se pranic — sykáči osmělili se více. Marchesini-ho druhá arie propadla na dobro — všestranné bručení — následovalo duetto — hlasitější znamení nelibosti — nyní zase sbor — „tacete, tacete“ ozývaly se hlasy z parteru, z loží — zpívalo se však dále — „tacete“ volalo obecnstvo hlasitěji — shnilé pomoranče vlitly na jeviště — zpěváci odběhli — opona spadla.

Omdleného Venatorini-ho vynesli hudebníci z orchestru ven.

Na piazza del popolo stál v koutě domek, jehož hlavní strana na polo k spadnutí byla. V starých těchto zděch bydleli při zemi nejchudší lazzaroni, na nebezpečné však schody nahoru nechtěl se nikdo odvážiti, ačkoli majitel těchto zřícenin toliko polovičku obyčejné činže za byty v tomto oddělení požadoval. Lazzaroni, jenž denně jen málo si vydělá, nechtěl přece

nahoře bydleti. A vzdor tomu bylo vyšší poschodí — ne nejvyšší poschodí toho domu — lidmi obýváno, a totiž nejbídnější, nejmenší místo — komůrka na půdě, bez dvéří, bez oken. Střecha byla na polo probořena a vítr fučel skrze mezery. Podstřeší bylo bez podlahy, bez dláždění a krapet země přikrývalo trámy. — Podlé popisu toho místa by nikdo netušil, že by zde člověk bydleti mohl, a to tím méně, an toliko z jedné jediné zlámané stolice náradí celého bytu sestávalo. V koutě, kam vítr neméně fučel, bylo trochu slámy usláno, na níž hadry přikryta ležela lidská osoba. — Zdálo se, jako by se zde lidská mrtvola chovala; neboť ležela zde kostra se scvrklou kůží přikryta. Hlava byla holá; oči vpadlé a zamhouřené a pysky modré. A přece byl život v tomto těle, prsa zdvihla se časem, a jako zimou třesen chvěl se kostlivec. Nikdo nezdál se starati o toho nešťastníka, alespoň nesvěřil žádný hovorný lazzaroni svým přátelům jaké sousedstvo má. — Nebyli-li již mrtev, musí tento chudák za krátký čas život skončiti, jestli se nějaká útrpná duše nad ním nesmiluje. A opravdu dostalo se mu nyní posilnění. Volně na špičkách kráčel kmet s bílými vlasy a vousy, v hadry zaobalen k loži chřadnoucího muže. Vytáhnuv vodou naplněnou láhev navlažil nemocnému suché rty.

Nemocný dýchal rychleji; otevřel ústa a druhý nakapal mu několik kapek na suchý jazyk — dychtivě loknul nemocný — konečně otevřel poznenáhle oči, a ukřivoval, sotva patrně, rty k přívětivému úsměvu.

„Jak se máš, drahý synu?“ vzdychal stařec.

„Nyní lépe,“ stenal sotva zřejmě druhý. Dýchal také lehčeji. Po dlouhé přestávce, kdežto zotaviti se zdál šeptal opět: „Posilnění mám zapotřebi — jen krapku vína.“

Stařec přikryl svůj obličej oběma rukama, lkaje hlasitě.

„Ne slzy! víno! víno!“ skuhral s největším namáháním nemocný, sepínaje své kostnaté ruce k prosbě.

„Nemám ničeho více,“ vzdychal kmet, „vyžebraťi nemohu ničeho více, bezcitná jsou srdce Římanů, vše jsem prodal, i své nejdražší, své housle, jež za mne žebrajíce, mnohou almužnu mi vyzískaly.“

Nedůživý nezdál se těchto slov slyšeti, neboť ještě držel ruce sepnuté a opět skuhral na polo zoufale: „Posilnění, víno.“

Tu klesl stařec srdcem — vrhl se na nemocného polibil jeho studené rty, zvolaje: „Krev svou ti dáti chci — ale krev není víno.“

Když se vrhl na jeho lože, utrhla se šňůrka okolo jeho krku a briljantový prsten kotálel se mu k nohám.

Vyskočiv zdvihl stařec prsten ze země, a polibiv ho, přitiskl ho na svá prsa, pak kleknul před nemocného, řka: „Jen ještě čtvrt hodinky posečkej — posilnění má se ti dostati. Chtěl jsem ti obětovati svou krev, nyní činím více, obětuju ti svou lásku.“ Dořeknuv to, odkvapil.

Spěchal k zlatníkovi, jemuž ten prsten podával na prodej.

„Moc-li žádáte za ten prsten?“ tázal se tento.

„Jest neocenitelný — avšak dejte moc-li chcete — ale rychle, mám na pospěch.“

Starcův vyděšeuý pohled, jeho netrpělivost způsobily podezření, a zlatník se ho zeptal odkud tento prsten má.

„Jest to poslední mé jmění, neptejte se dlouho — vezměte ho a dejte mi peníze, rychle.“

Posečkejte jen chvíli.

„Nemohu; nechcete-li prsten, navraťte mi ho, vyhledám si jiného kupce.“

„Mlčte,“ odpověděl kupec. „Zůstanete zde — soud rozhodne zda-li ten prsten vám přináleží, čili nic.“ Kmet zůstal státi jako zkamenělý; stráž přisedši vzala ho prostřed sebe a vedla ho před soud.

„Nechte mě, umírá mi syn — nechte mě k němu jíti,“ volal zajatý kmet — nadarmo, houf zahálců následoval ho — „pomoc, pomoc,“ volal kmet, syn mi umírá.“

„Zadržte,“ zahřměl hlas, kočár se zastavil, z něhož mladý muž vyskočil a stráž se tázal: „Co jest to za vězně?“

„Williame,“ zvolal kmet, „padna jinochu okolo krku.“

„Antonio! — propusťte ho, ručím vám za něho“ — řekl seržantovi jinoch; „zde máte mé papíry a nestačí-li tyto, vezměte do zástavy tento sáček, později přijdu sám před soud — nyní ho ale propusťte.“

Seržant se zdráhal. Tu vtiskl mu Angličan několik guinei do ruky a Antonio byl propuštěn.

„Jak si se dostal do jejich rukou?“ tázal se William.

„Neptejte se — zaopatřte víno — sice naleznete mrtva svého maestra.“

„Jak? mrtva?“

„Pospěšte si, v nouzi a bídě zahyne.“

(Dokončení.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Zemské divadlo. Po týdenní téměř mezeře dávala se v úterý pomoci dvou hostů opera „Čarostřelec“, která však co do provedení bídne vypadla. O zpěvu pana Emila Hahna (hosta) co Maxe můžeme pomlčet, zpíval tak, jako kdyby se jeho příjmení do češtiny přeložilo. Paní Hildebrandová (od Darmstadtského dvorního divadla) počínala si navzdor tomu, že zvučnosti hlasu pohřešujeme, dosti statně a osvědčila rutinu. Pan Eilers byl po své arii na konci 1. dějství volán. Provedení celé opery bylo nedostatečné.

— Pan Jan Lukes bude, jak se dovídáme, vyučovati dramatickému zpěvu ty, kteří se opeře věnovati hodlají. Bližších výminek lze se dozvědět u dočteného umělce v pivováře u Raismannů blíž sv. Haštala.

— Největší honorár skladateli v Čechách. Pan Ed. Nápravník obdržel za svou fantasi na české národní písně pro piano „České perle“, jež šlechtěnému hraběti Janu z Harrachů věnoval, od nakladatelů pp. Kristofa a Kuhé 60 zl. r. čís. Je to sice značný honorár; avšak ku porovnání vnitřní ceny skladby p. Nápravníkovy přec jen skromný; povážíme-li, že skladatel Voss za své jalové skladby 150 tolarů v Německu dostává. Že fantasi paně Nápravníkovy velikého účastenství dojde, dá se myslet.

— Bývalý ředitel Pražského divadla, pan Stöger, zemřel dne 7. května v Mnichově.

— Pánové Fr. Pivoda a L. Procházka vyzývají insertem v Nár. Listech ku předplacení na sbírku písní, dvojzpěvů a sborů „Vesna.“ Hlavně nám bude o rozšíření písní vlasteneckých a zpěvů takových, jakých zábava v domácích a společenských kruzích vyžaduje; vedlé písní pro jednotlivé hlasy obsahovati bude naše sbírka dvojzpěvy, trojzpěvy, jakož i čtvero zpěvy pro smíšený i mužský sbor. Vesna začne vycházeti 1. červnem 1861, v měsíčních sešitech o půl druhém archu (velký 8rec) ve vydání velmi úhledném. Předplatná cena na jeden svazek neb 6 sešitů je 3 zl. 24 kr. n., s poštovní zásilkou 3 zl. 50 kr. n., jednotlivé sešity po 70 kr. Po dokončení každého svazku krámská jeho cena se zvýší. Předplatné peníze budtež zaslány franko pod adresou: Ludvík Procházka, truhlářská ulice č. 1107—II. v Praze. Sběratelům předplatitelů dá se na každých šest exemplárů sedmý ná-davkem.

— Nové musikalie. Pan Ferd. Podhorský, syn naší bývalé primadonny pani Kat. Podhorské, vydal nákladem Jana Hoffmanna v Praze píseň pro jeden hlas s průvodem piana pod názvem „Zdaž tě miluje,“ od Herloše. Píseň hodí se jak pro přiměřenou melodii, jakož i vkusný a charakteristický průvod k besedání a koncertům a bude zajisté zpěvumilovnému obeceustvu vítána. Je panu Ed. Bachmannovi věnována a stojí 80 kr. rak. čís. — „La source“ je titul charakterní etudy pro piano od činného ředitele hudebního ústavu p. Ig. Jelínka, o nížto budoucně sířeji promluvíme.

Z Hlinska, dne 26. dubna. Dnes k nám zavítal náš poslanec na sněm zemský i zvolený rada říšský pan Fr. Šebek. Ryzočeskou přímostí zaujal srdce všech a českým zpěvem byl oslaven příchod jeho. Výborná skladba příležitostní „Přání“ byla velmi dobře zazpívána, velice se líbila Hellerova čtverylka z národních písní, aniž zajisté v krátké době po celé vlasti zaznívati bude, jestli to skladba v pravdě výborná. Rázné čtvero zpěvy „Čecho-Slovan“ i „Na Labi“ a m. j. důstojně projevily vážnost občanů našich k milému panu poslanci. I druhého dne při odjezdu opět více čtvero zpěvů zdarile provedeno; mezi jinými opět Hellerova čtverylka, „Slávy květ,“ „Slovan Čech“ a „Vše pro vlast a krále.“ Proneseno více přípitků. Při odjezdu provolal poslanec slávu vlasti; shromážděné občanstvo provolalo slávu všem statným zástupcům našim. Slávu vzdejme všem, jenž slávy hodni jsou. Bohu chvála, že nám po dlouhé době umírání přede pozbylo tolik slávy hodných oslavenců v lůně našeho národa.

Z Chrudimi, dne 5. května. Duch času kráčí mocně ku předu a bere vše s sebou, co se mu v cestu staví. Jedině nám se zde zdá, jakoby Chrudimi se nashvál vyhýbal; snad si nedůvěruje uderiti na zbytky našich hradeb, boje se, že by se tam mnozí ohradili a skutečně mni se město naše býti velmi bezpečným; neboť jsme to uhlídali 21. dubna v naší besedě, kdežto koncert byl uspořádán. Jistě se každý domnívati bude, že za nynějších časových poměrů duch času, když ne veskrz, aspoň v češtině slovanským rouchem zahalen bude. Na to odpovídám: chyba lávky, ukázal se nám opět v obleku německém, záplatovaném tu a tam kusem sukna slovanských barev; jediné na hlavu posadil si klobouk s trapcemi, mysle, že již zadost učinil nám Čechům. Abyste ho lépe poznal a nemyslil, že snad přeháním, popíšu Vám to tedy do podrobná. Nejprve začali s „Podvojným rondem“ od Jansy. 2. „Des Sängers Heimat“ od Kückena pro sopran. 3. Capriccio od Strakoše na piano. 4. Variace od Beriota. 5. „Mein Liebling ist der Schied im Dorf“ píseň. 6. Fantasie od Hüntena pro piano. 7. Wellenlied z „Hugenottů“ pro housle a piano od Beriota a konečně „Svitání“, sbor od V. H. Veita*). Veškeré piecy byly velmi čistě provedeny. Zvláště vynikala paní M., slečna V., houslisté pan K. a R. a pianista p. Sch. Sbor „Svitání“ od Veita byl tak správně přednesen, že jsme již drahý čas nic lepšího neslyšeli. Po ukončení koncertu byla taneční zájava.

Ze Slaného. (Dvě produkce pěveckého spolku.) Po delší přestávce p. dopisovatele těchto listů, p. H. J. budiž zase jednou zmíněno o rázné činnosti našeho spolku pěveckého. Za svého skutečného trvání, ode dne 17. února 1861, uspořádali již dvě zábavné produkce v síni „u bílého beránka“, v nichžto se zpěv s hudbou a deklamacemi vzájemně střídaly. V první, dne 17. března zřízené akademii provedeny sbory: 1. „Slovan“ od Vašáka. 2. „Žárlivý basař,“ kvapík od Vögla. 3. „Staročeská“ od Škroupa. 4. „Lovčí sbor“

*) Jak známo, neuveřejňujeme z ryžých českých míst programy z německých čísel sestávající; tentokrát činíme výminku a podáváme program tento co výstrahu jiným českým městům.
Red.

od Veita. 5. Quodlibet z českých národních písní od K. Slavíka. 6. „Nevěrný milý“ od Vašáka. 7. „Želinka od 8. „Zabí kantáta“ s průvodem piana od Henniga. 9. Das kranke Malchen od Kreutzer a 10. „Kde domov můj od Škroupa, v nichž dosáhli veškerí páni výkonní údové hlučného potlesku. Mezi nimi: píseň „Nikoli“ pro jeden hlas z výtečné páně Zvonařovy sbírky, „Varito a Lyra“ předneseno p. H. Jandou, s průvodem piana p. J. Kybala, kteréž se na všeobecnou žádost opakovali musilo. Z hudebních skladeb předneseny na housle s průvodem piana od nadaného žáka K. Babušky, žáka p. Hájka, variace od Jansy, a Karneval Benátský, v kterýchžto koncertních kusech jemností a hbitostí své hry ctěné posluchačstvo — mezi nimiž mimo vícero vznešenějších osob z okolí také proslulý, vlastenecký učenec, p. prof. Purkyně, byv přítomen volbě do zemského sněmu pro zdejší okres — o velkých pokrocích při mistrném učiteli svém přesvědčil, za což se oběma hlučným provoláním „výborně!“ zasloužilé uznalosti v hojně míře dostalo, což tím více záslužno, ješto p. Hájek své nové piano obětivě a bezzištně zapůjčil, na němž se i dceruška jeho, Josefa, s otcem ve čtyřruké hře ouvertury z „Don Juana“ a více pěkných kusů, co důkladně evičená, pokročilejší, mladistvá výtečnice osvědčila. Sám pak p. Hájek přednesl na housle krásné variace od Beriota s průvodem sextetu osobně řízeného, s kterýmž také některé novější skladby ku spokojenosti provedl. Deklamace „Frajtr Kallina“ dosáhla živým přednesem p. T. Ruběse hlučného potlesku. Nemálo přispěl k provedení komický oblek provozujících pánů. Jelikož ctěné a hudbymilovné obecnstvo snahu spolku a našeho milovaného, o zdar spolku horlivě vzatého p. přednosty, p. Dr. L. Wassermann a i p. ředitele zpěvu, p. J. Procházký, vděčně přijalo, a vřelým přáním častějších tak utěšených zábav žádost projevilo, spěli tedy opět jmenovaní pánové k cíli vytknutému a produkce druhá určena ku dni 21. dubna v těchto místnostech. Tentokrát volen a vytištěn následující program: I. oddělení. 1. Overtura ze zpěvo-hry „Stradella“ od Flotova. 2. Sbor „Šumí Labe“ od Zvonaře. 3. Variace pro dvoje housle od L. Wassermann a. 4. Píseň „Jako krajina nebeská“ od Pivody. 5. Sbor „Cikáni“ od Vogla. II. oddělení. 1. Tri doby země české, básně od Jablonského. 2. Sbor „Staročeská“ (s přáním) od Škroupa. 3. Elegie od Ernsta pro housle s průvodem klavíru. 4. Seelengrösse, píseň pro čtvero zpěv. (1. bass solo.) 5. Národní písně od Veita. Však nenadálé, těžké ochuravění p. Hájka překazilo den před tím v naději spočívající radost naši, a přinutilo k některým proměnám. Po úvodní ouvertuře „Stradella“ sextetem ku spokojenosti provedené, dosáhl efektní Zvonařův sbor „Šumí Labe“ pod obezřelým řízením p. ředitele zpěvu, p. J. P. hlučné pochvaly. Na místě č. 3. variací od L. W. zahrál K. Babuška pěkný koncert na housle od Pecháčka s průvodem sextetu a nahradil čistým svým přednesem ztrátu napřed odporučeně proslavených, na něž jsme se mnoho těšili, a posluchačstvo jej vděčně s potleskem přijalo. Pivodovu píseň zapěl zvučným, bassovým hlasem sám p. ředitel P. v průvodu sextetu a po napnuté pozornosti četného obecnstva rozléhal se bezkonečný, bouřlivý potlesk s voláním výborně. Taktéž dlouho žádoucný sbor „Cikáni“ též zdařilým provedením velikou oblibu a hlučnou pochvalu. Básně „Tri doby v zemi české“ udržela jadrným předne-

šením p. H. Jandy všestranně došlého ruchu a byla velmi pochvalně přijata. Po této neminul se k tomu vhodně volený charakteristický sbor „Staročeská“ od Škroupa skvělého výsledku. Místo „Elegie“ od Ernsta“ vyplnila na mnohé žádosti žertovná „Zabí kantáta“, z první produkce známá, a zároveň byla s potleskem ukončena. Píseň „Seelengrösse“ přednesl p. Klouzal ze Smečna a došel pro svůj plný hlas hlučného potlesku. Posléze dokázaly „Národní písně“ od Veita, že shromáždění národních pokladů vážit si dovede; neboť hřmotným potleskem k jich opakování všeobecně se vybízelo. Tu však oblíbený Voglův valčík s českým textem rozveselil a rozehrál krev upomínkou na tanec, jímž se v skutku skončilo. Litovati nám jest, že neblahými účty pana hostinského některá nedorozumění povstala, čímž se pohleděui do budoucnosti zakaluje, a nás bezpochybně k volbě jiného místa přiměje! Také hudba chrámová našla naší podporou vydatného prospěchu. (J. 1—b.)

Paříž. Jak se praví, bude zde německá opera zřízena. Palác „Bonne Nouvelle“ je prý k tomuto účeli zakoupen. Co budoucího ředitele jmenují Jindř. Marschnera, skladatele oper „Úpíra,“ — „Templár a Židovka,“ — „Hans Heiling“ a jiných. — Nedávno vystoupila zde pianistka Miss Mangoldova, žákyně Henseltova, která svou genialní hrou nesmírné sensací zbudila. Berlioz praví o ní v „Journal de Debats,“ že by, kdyby pianistka k pianu nešla, piano samo k ní přišlo. — Kníže Poňatovski složil opět novou operu, která se „Tamasini“ jmenuje. Je jednoak'ová, komického obsahu a bude se v divadle „Théâtre lyrique na příští týden provozovati. Text je od St. Georges a.

Z Petrohradu, dne 16. dubna 1861. (Dop. pův.) Koncertů letos jaksi více se dávalo než obyčejně, a ještě více tím, že u prostřed operní saizony po úmrtí cárovnny se nahodil nadobyčejný smuteční čas, který však nepřekážel symfonickým koncertům, tak zvaným direktorálním. Koncerty tyto vydobily si v krátkém čase velké oblíbenosti u obecnstva; dílem, že se provozují nejoblíbenější orchestrální se zpěvem; bez něho skladby, k vykonání kterých výtečné síly všech zdejších císařských divadel na rozkaz k dispozici jsou; — dílem že se provozují v krásném, pohodlném, velkém divadle, které zvláště krásnou pleť k sobě vábí. Исторію начала этихъ концертовъ недовко расказать; slabá strana jich byla ta, že obecnstvo musí slouchat takřka ustavičně jen symfoniím 4. 5. 6. a 7. Beethovenovým, — pak 3. symfonií, Lobgesangu a snu v letní noc Mendelssohnovému, Tannhäuserouvertuře a Tannhäusermarši Wagnerovu . . . да и молько! Na něco nového, zde ještě neslýchaného se nechce dirigent odvážit, čehož patrná škoda. V posledním direktorálním koncertu účinkoval krajan náš Dreyšok (přibyvší z Moskvy, kde s prospěchem koncertoval) a líbil se velmi. — Еше бы! — Po těchto, ba před nimi zajímaví první místo produkce ruského hudebního spolku pod vedením Rubinsteina, a sice předně svými ohromnými programy, pak ale výtečnou hrou orkestru a neméně tím, že se Rubinstein stará, aby z každého oboru velké, proslulé, nové i staré skladby všech národů k provozování přivedl. Sbor zpěváků — milovníků není arcit ještě dost evičený. Ten samý spolek uspořádal podobně předešlému roku zase 10 večerů komorní hudby, bez skladeb i bez vykonávatelů

ruských! — Ještě byl cyklus symfonických koncertů, uspořádaných direk. Al. Lvove v pěvecké kapeli, jako vždy; cyklus universitních symf. přednášek; a koncerty tak zvané duchovní císařské pěvecké kapely. Ostatní koncerty, ač některé obrovské, jako na př. filharmonický, — jsou již jednotlivá a zvíce neperiodická přednášení. Tekoucí rok se vyznamenal zvláště koncerty s dobročinným účelem, jichž nescíslné množství bylo. Mezi těmito nesmím pominout o hudební slavnosti, nadělavší zde nejen mnoho hluku a pomluvy, nýbrž slavnosti, jenž v srdcích těch několika probuzených národomilů Petrohradských dle nelíčeného ozvu, upřímnou radost způsobila a v paměti jich zajisté dlouho ozývat se bude. Mluvíme o slovanském koncertě odbývaném dne 23. března (5. dubna) na památku našeho V. V. H a n k y. Novost takového podniknutí, a ještě kde — v Petrohradě! — překážela mně sice trochu u ucházení-se o povolení; nejvíce však kazily Varšavské události: nic však méně pánové generální adjutant Timašev i vrchní ředitel policie, general Patkul, nenašli ničeho nezákonného v našem předsevzetí, na proti někteří vysocí hodnostáři, jako jsou hr. Bludov, ministři Norov, Kovalevský, kn. Vjazemský, hr. Kušev, hr. Sumarokov, zvláště ale universitní celebrity a spisovatelé podporovali velmi slušně podniknutí toto. Vliv takového veřejného svátku (neb pro nás hrstku Čechů a naše příznivce bylť to den sváteční) jest patrný. Škoda, že mně služba překážela, zajet si do Moskvy, kde dle mého mínění podobný koncert musel by dojiti ještě většího výsledku. Sláva Bohu, mohu říci, začátek učiněn; příčinnost a dobrá vůle dá zdar dálejšímu dílu! — Vám bude zajisté milo, vědět seznam kusů hudebních a provozovatelů, jimž štěstí popřálo učinit začátek všeslovanským produktem v lesklé síni nádherného paláce na luzích sv. Aleksandra Něvského. 1. Úvod „Kain“ St. Moniuszka poprvé zde hrál velký okestr. 2. Aria z opery „Ruslan a Ludmila“ M. Hlinky zpívala paní Nevědomská, dcera senatora Семёнова a sestry gen. Lvova. 3. Krova „píseň husitská“ se sborem a orchestrem zpíval po česky p. Ratkovský, dvorní operní pěvec. 4. Aria z oper „Halka“ Moniuszka, zpíval po polsky p. Mašewski, právní kandidát. 5. „Polský a Notturmo“ Chopina na piano hrál p. Rodzanko, statkář. 6. Dvě ruské písně zpívala p. Kočetová, manželka státního rady a pěvkyně při dvoře v. kn. Helény Pavlovny. 7. „Národy nehasnou“ k slovům Hanky, hudba H. Vojáčka, samozpěv se sborem a obligatním orchestrem, zpíval p. Černavin, fabrikant, a sbor zpěvo-ochotníků po rusky. 8. Tri české národní písně: a) „Nitra milá Nitra, b) „Žalo děvče, žalo, c) „Kdyby vojna“ s mou harmonizací zpívala po česky paní Nevědomská. 9. Solo na cello hrál p. Seifert z Vyšehradu. 10. „Kde domov můj“ Fr. Škroupa, zpíval po česky p. Ratkovský. 11. Aria z opery „Askoldova mohyla“ (близъ города Славянска), Věrstovského, zpíval pěvec císařské kapely, p. Nikolský. 12. Vesna píseň se sborem a pianem, hudba H. Vojáčka k slovům paní Samsonové-Lvové; zpíval p. Černavin. 13. Комарническая, scherzo pro orchestr, hudba Hlinky. — Dirigoval neb provázel na klavíru p. Anton Rubinstein. Opakována byla čísla 3, 4, 8, 10, 11 a v konci na všeobecnou hřmotnou žádost číslo 7. Poněvadž příhodnějšího místa nemám, kde bych mohl své nejvroucnější díky vzdát oněm pánům, jenž mi byli nápomocni k tak mno-

hostarostlivému dílu, nežli jsou tyto listy — činím to tedy v té naději, že si jména jich i obecenstvo naší české vlasti připomene. Jsouť to páni: A. Rubinstein, J. Seifert, Jos. Ratkovský, Vác. Budič, Fr. Černý, Fr. Seifert, J. Matějka, zvláště pp. Из. Ив. Срезневский, Алек. Ив. Старкѣ, Бл. Ив. Ламанский. Kromě toho milerád odpouštím pak onomu pánu krajanu, jenž první se vynasnažil rozšířovat sítě nesvornosti podlým chováním svým mezi sotva utvořené tovaryšstvo národní české, nechť jemu jeho vlastní svědomí víc řekne! — Část z koncertu výtěžených peněz se zde podržela co zárodek k příštím podniknutí, a zbytek se odevzdalo p. Srezněvskému k odeslání do Prahy. — Někteří studující si tak zalíbili podobnou zábavu, že z vlastního pudu jeden ještě ustrojili, jehož výtěžek bez pochyby též již na cestě do Prahy se nachází. Přiřkládám zde Mejův překlad veršů Hankových:

Не сгубить народа,
 Не сгубить и края,
 Тамъ, гдѣ въ родѣ изъ рода
 Рѣчь звучить родная
 Гдѣ-жъ шипить чужая
 Что змѣя лихая
 Гаснетъ слава края. (Mej.)

— Dreyšok i Nerudovy budou dávat po velké noci ještě koncerty. Hynek Vojáček.

Solnohrad. Zdejší kapelník dómu a ředitel Mozarteova, chormistr zpěváckého spolku a kapelník divadla, pan Alojs Taux, zemřel tu náhle dne 17. dubna. Přišel zdráv a jasné mysli do zkoušky pěvecké; však sotva tato začala, padl na zem a zemřel v několika minutách v pažích těch, kteří ku klesajícímu přiskočili. Taux je jak známo žák Pražského konservatoria a výtečný hudební skladatel. Zanechal vdovu a pět nedospělých dětí.

Hudební hádanka.

cház	ben	drey	ský	kit	
ček	šov	pro	šok	des	
ko	ma	le	my	te	ti
ve	ko	tu	sli	ka	da

Z těchto 22 slabýk dá se sestaviti 8 jmen znamenitých českých skladatelů. Sestavili se tato jména do pořádku, tvoří z prvního jména první, z 2ho druhá, z 3ho 3tí atd. a z 8ho poslední písmena dohromady jméno proslulé české zpěvačky. — Uvedou-li se ale tato jména do jiného pořádku, tvoří z prvního jména první, z 2ho druhá, z 3ho třetí, z 4ho pátá, z 5ho druhá, ze 6ho třetí, ze 7ho sedmá a z 8ho poslední slabýka dohromady opět jméno jiné české zpěvačky.

L i s t á r n a.

Panu K. Sl. v Těšíně. Buďte tak laskav a pošlete mi aspoň polovici. — Panu Ichovi v Bl. Ačkoliv R. Veit zemřel, obdržíte přec praemii od jeho bratra, jenž nyní obchod vede.